

SZERKESZTŐSÉG
ÉS KIADÓHIVATAL:
ORADEA
Fiaja M. Viteazul
(Nagypiac tér) 11/0
TELEFON: 670.
Megjelenik
minden pénteken.

NÉPÜNK

ZSIDÓ HETILAP

Előfizetési árak:
BELFÖLDÖN
1 évre . . . 160 L.
1/2 " . . . 80 "
1/4 " . . . 40 "
KÜLFÖLDÖN
1 évre
Magyarors-ág P 10
Slovensko . . Ck 60.
Austria . . . S. 15.
Jugoslávia . D. 100.

A konferencia után.

Ha mérleget akarnánk felállítani az erdélyi kilencedik cionista konferencia eredményéről, úgy reális és realizált nyereség mutatkozik; olyan reális nyereség, amely az erdélyi cionista mozgalom 10 évén keresztül az egyes periódusokban bekövetkezett morális deficiteket is eltüntette és az új munkáévre is jutott nyereség átvitel.

Röviden ez a konferencia az eddigi évek során felgyült különböző súlyos problémákat megoldotta és egy munkaprogramot valósított meg; egy olyan programot, amely az eddigi konferenciák egyikén sem jutott olyan világosan és élesen kifejezésre, mint épen ezen, ezuttal a munka konferenciája volt. A cionista közvélemény érezte, hogy ez a konferencia forduló pont kell, hogy legyen az erdélyi mozgalom történetében. A felvonuló pártok pedig ennek tudatában voltak. Az ünnepélyesség talán ezuttal először nem volt inscenálva; és épen ezért spontán ünnepélyesség ülte meg a lelkeket. A komoly és céltudatos munka ünnepélyessége volt az, amely jubiláris szellemet adott a munkának; a komoly munka és egyszerűség volt az, amely ezt a konferenciát igazi jubilálássá avatta. Ezért reális nyereség az eredménye; mert az objektív eredményen felül az erdélyi cionizmus szubjektív megérzését is feltárta; megérezte Erdély zsidóságával, hogy a súlyos problémák megoldásra várnak és ez csakis magunk meglátásával, magunk energiájával, azzal a kipusztíthatatlan zsidó akarással oldható meg, amelytől létezésünk függött mindig és örökké függeni fog.

Külön fejezet az erdélyi zsidó mozgalom történetében az a nagyszerű felkészültség, amellyel a Zsidó Nemzeti Szövetség körül tömörült cionista pártok a konferencián megjelentek. A kilencedik konferencia egy rendkívüli teherpróbának volt kitéve. Ezuttal történt először, hogy a cionista pártok a legvilágosabb differenciálódással vettek részt a közös munkában és a cionizmus átütő ereje abban mutatkozott meg legjobban, hogy az ultranemzeti Jabotinsky-párttól a szocialista hitáhdut-pártig terjedő klaviatúrán mindvégig a cionista eszme hangzott ki a legerősebben. Százhatvan cionista delegátus jelent meg a konferencián; komoly emberek, akik komoly életprogrammal vannak eltelve. Ezek az emberek a hozzáértés és megérzés; az eszmei tartalom és gyakorlatias meglátás legjavát produkálták; és szeretettel dolgoztak; azzal a szeretettel, mellyel egy agyonsanyargatott kicsi népet az emberiség, az igazi humanizmus, a testvériség és főképpen a zsidó szív nevében szeretni tudnak.

És külön fejezet a vezérekről. Nem névsort iktatunk ide, mert ezek az emberek tiltakoznának a leghangosabban ellene. De ideiktatjuk azokat a nagy igazságokat, amelyek szimbolumai az igazi vezéreknek. A zsidó nép igazi vezérei ezek, akik a zsidóság sze-

retetére, a sorsára, a végzetére, a szenvedéseire és kimondjuk a megváltására esküdtek fel; ezek a hős, a nagy vezérek, akik a zsidó tragédia ellen vették fel a harcot. Egy tragédia ellen, amely páratlan a népek történelmében. Volt-e már példa arra, hogy ne jusson ebben a nagy világban egy kicsi hely egy kicsi nép számára; egy kicsi nép számára, amely szellemével az egész világot betölti! És ez ellen a tragédia ellen harcolnak ezek a vezérek, harcolnak az ellenfelel és harcolnak a testvérrel, aki megértetlenséggel harcol a testvéri szeretettel.

A pártok felvonulása és az a nagyszerű munka, amit produkáltak, — és ez nem frázis!, — külön élmény volt azok számára is, akik pedig a legkritikább szemzőgből figyelték a konferencia eredményét. Az erdélyi zsidóság természetes rétegződésének nagyszerű együttese volt képviselve a pártok által és egyetlen pártszempont sem hagyta figyelmen kívül azt a principiumot, hogy csakis valamennyien együttesen képviselik a zsidóságot. A pártok mandatáriusai átérezve ezt, a legszemélyesebb elvonatkoztatással képviselték pártszempontjaikat, de elsősorban a közös ügyet és ez volt a konferencia munkájának titka.

Mizráchi szemzőgből meglátva a dolgokat, teljes meglepedettséggel tekinthetünk azokra az elvi rezolúciókra és határozati javaslatokra, amelyek az erdélyi mizrachizmus nevében és érdekében elhangzottak. Az igazi testvéries munkára legjobban jellemzők, hogy ezen javaslatokat, amelyek a mizrachizmusért hozattak, minden párt részéről egyhangú hozzájárulással lettek elfogadva.

Kitünő eredményt kell látnunk azokban a határozatokban, amelyek a mizrachizmus vallási követeléseinek teljes honorálását jelentik. Intézményes gondoskodás történt mind ezekre nézve és köszönettel viszonyozzuk az összes pártok ebbeli egységes álláspontját. Az az elismerés, amellyel a mizrachisajtót a Zsidó Nemzeti Szövetség egyik hivatalos orgánumának deklarálták, ugyszintén a szigeti Mizrachí chaluczfarm részére 50.000 Leit szavaztak meg, a mizrachizmust honoráló válasz a mi törekvéseinkre és az erdélyi cionizmus egyhangú beismerése annak, hogy a mizrachizmus létjogosultsága a legteljesebb mértékben adva van.

A klál-cionizmus eddigi politikájának osztatlan helyeslése mellett szól az a határozat, amellyel a székhely áthelyezésére vonatkozó javaslatot elvetették, illetve a javaslatot visszavonták. A cionista szervezet végre abba a helyzetbe jutott, hogy az aktív működését és sikeres munkáját biztosító fontos szervezési és pénzügyi határozatokkal stabil állapot teremtődött. De sokkal nagyobb jelentőségűnek kell tekintenünk azt a koalíciót, amely az összes pártok részvételével biztosítva lett. A konferencia összes pártjai vállalták azt a munkát, amely eddig a pártok paszivitása folytán nem lehetett teljes. És hisszük, hogy a klál-cionizmus és a Szövetség a pártoknak ezt a támogatását értékelni fogja.

Suma-sumarum: A IX-ik országrész konferencia igazi zsidó munkát végzett. Megteremtette a zsidó jövőért dolgozó összes erdélyi cionista pártok együttes munkáját.

קרן ארץ ישראל שר המורה

Keren Erec Jiszráel sel Hámlzráchi.

A Mizrachí világszervezet közel 30 éves fennállása óta következetesen harcol a cionista világszervezet kebelén belül a zsidó vallási tradíciók érvényesítése érdekében. Az eszközök, amelyekkel ezen harcát vívta, a korok szerint változtak. Kezdetben, amíg a cionista ideológia szóban és írásban élte ki magát, nem lévén alkalma a török uralom alatt nagyobb szabású gyakorlati munkát végezni, a Mizrachí követelése is csak ideológiai harcok felé mutakozhattak. Akkoriban a mizrachí egész tevékenysége abban merült ki, hogy a cionista világszervezteszuszok oly értelmű határozatokat hozzanak, amelyek szerint Palesztina felépítésében semmi oly ténykedés nem történhetik, amely a vallásossággal és a Tóra szellemével ellentétes.

Azonban eljött a Balfour deklaráció és a mandátum. S ekkor a Mizrachí egész új feladatok előtt állt. Megállapíthatjuk, hogy papiros határozatokra nem építhetünk. A gyakorlati élet meggyőzhetett bennünket arról, hogy senkit a világon nem kényszeríthetünk vallásos életre és ez a megismerés nálunk új taktikához vezetett. Ennek a gondolatmenete a következő. Ha nem is kényszeríthetünk senkit, hogy életét a Tóra és a vallás szellemében rendezze be, ez még nem jelenti azt, hogy a mi kötelességeink és a mi feladataink szűkebb körre határolhatók. Ennek eredményeképpen elhatároztuk, hogy oly gyakorlati munkát indítunk meg, amelyben

a munkánk megkezdésekor igen nagy hiányban szenvedtünk. Ez vonatkozik a nevelésügyre és vallásos chalucaink rituális kóser ellátására. Tíz éve folytatjuk ezen nehéz munkánkat és elértük, hogy a Tachkemoni iskolánk a világ legjobb iskolái, melyben 1000 gyermek nyer a világi oktatással párhuzamosan vallásos oktatást. Évről-évre kénytelen vagyunk sok ezer új tanítványt visszautasítani, mert ha növekednek is iskola épületeink (ez évben húzták fel a Tel-Aviv-i Tachkemoni iskolára a második emeletet) mégsem tud fejlődésünk lépést tartani az igénykör számának emelkedésével. 39 rabbit és 62 metszőt alkalmazunk a különböző kolóniákon. Ezen kolóniák között a legtöbb olyan, kik maguk sohasem igényeltek volna rabbit és metszőt. Saját munkás szervezetünk van Poále Mizrachí név alatt, melynek 5000 tagja van. Ezen munkások részére az ország 30 különböző pontján kóser munkás konyhát tartunk fenn. Az általunk alapított Mizrachí Bank egyike Palesztina legszámozottabb pénzügyintézményeinek. Eddig befizetett alaptőkéje Lei 50.000.000.

Ezen intézményeket a Keren Hábeszed a rendszer évi költségvetés keretén belül szubszencionálta. Azonban ezen hozzájárulások a legkisebb mértékben sem feleltek meg a követelményeknek és ez a tény önálló munkára sarkalta a Mizrachít. Határozatban kimondta a Keren Erecjiszráel sel Hámlzráchi megalakítását és azt az utóbbi zürichi világ-

kongresszuson leírásnak elismertette. Ugyanakkor a Poale Hámizráchi által alapított Keren Tóra Veávodát alapot egyesítettük a fentiekkel, úgy hogy a jövőben a gyűjtéseket csak a Keren Erecjiszraél néven fogjuk lefolytatni.

Az utolsó két évben lezárult gazdasági válság Erecben már magában is hárjálult ahhoz, hogy költségvetésünk labilissá váljék. De az utóbbi arab támadások által keletkezett helyzetünk még súlyosabbá vált. Ha valaha szükség volt intézményeinkre, úgy az a mai viszonyokra fokozottabban áll fenn. Minden zsidó, ha vallásos, legyen bármilyen pártállásu, be kell, hogy lássa, hogy tanítóinkat, rabbijainkat és sóchetjeinket fizetni kell, vallásos munkásainkat el kell látnunk a legelembb szükségletekkel. Gyors tette van s ükéség. Nincs helye semmiféle huza-vonának. A helyzet parancsolóan követeli tőlünk a pénzáldozatokat és ez alól egyetlen zsidónak sem szabad magát kivonnia.

Nálunk Erdélyben, chanuka napjaiban indítjuk meg az első kampányt a Keren Erecjiszraél javára.

Apróságok a konferenciáról...

Rendkívül érdekes látvány, amikor 158 zsidó ember összejön az ország minden részéből, hogy egy ideális cél érdekében dolgozzék. Az igazolásnál megállapítják a delegátusok jogosultságát. Ott üdvözlük egymást a régi elvbáratok, kiknek nagyrésze az esztendeje jár lelkesen a konferenciákra. Vannak közöttük régi lelkes katonák, így például Dr. Szegő Déváról, meg Dr. Fried M.-Szigetről, Vermes Temesvárról, a régi cluji harcosok és a többi, kiknek nevét nehéz lenne mind felsorolni. Már ott a jelentkezésnél jelentették be a delegátusok, melyik frakcióhoz tartoznak. Érdekes, hogy az évek folyamán milyen párt-tagozódás jött létre. De ez csak egészséges folyamat és érdekesség is teszi a konferenciát. Van jobboldal, ez a Mizrachi, a centrum a klall csoport, baloldal a Hitachdut és szélsőbal a Jabotinszky pártja. Igazi parlament!

Epizód. Az ünnepélyes megnyitás. A közönség négy nyelven ért. Héber, román, magyar és német beszédek hangzanak el. És a tapsokból érezni lehet, hogy mindet egyformán értik. Hol van még egy közönség, mely egyszerre négy nyelvet ért? Azt hiszem talán sehol a világon? Ez jellemzi a mi kisebbségi helyzetünket és jellemzi a nagy erőfeszítést, melyet egzisztenciánkért és létünkért folytatunk. És jele annak, hogy intellektuális, tehetséges nép vagyunk. *Valljuk be, mert így van és ezt irigylik is tőlünk!*

Az előadók és a viták. Kétségtelen, hogy Erdély legértelmesebb zsidó reprezentánsai vannak jelen. Sok orvos, ügyvéd, mérnök, intellektuális és akinek nincs világi diplomája, az is legalább „meréne”. Így szépen kiegészítik egymást. A doktor a merénevel. Viszont Dr. Fried Ábris Szigetről tanulni is tud Talmudot és emellett (vagy éppen ezért) jó ügyvéd is.

Az állandó bizottság ülésén egy felszólaló a temesvári cionizmust szalon-cionizmusnak nevezte. Erre egy jókedélyű mizrachista, közbeszól: hogy az „szalonna-cionizmus”, célzást téve ezzel Temesvár nem-nagy vallásosságára. Ülés után azután a delegátusok minden egyes város jellegzetességét egy-egy pregnáns szóval jelölték meg. Milyen cionizmus van például Szatmáron? *Peti-cionizmus*, tekintettel a Dr. Jordán-féle átiratokra és petíciókra. Hát Kolozsvárt? *Ambi-cionizmus*, mert ott sok „ambicióval” dolgoznak az elvbáratok. Hát Váradon? Itt „*mesgiách-cionizmus*, mert ilyen kérdések körül is forrongnak a kedélyek. Marosvásárhely a *flekkencionizmus* (értsd alatta a jó fatárnyérost és azt, hogy egy „flekken” mozognak).

Vermes Ernő nagy hévvel magyarázza, hogy a költségelirányzat nincs rendjén és valami hiányokról beszélt. Később megcáfolták állításait, de valaki halkan megjegyezte. A KIB intézi az ügyeket, vagy talán a DIB? Mert ezek után Vermes szerint talán a DIB illene mint gyűjtő fogalom? Tréfa az egész.

Nagy ebéd. Dr. Fischer Tivadar elnöknél és kamarai képviselő elegáns lakásán. Az erdélyi cionizmus 12-14 reprezentánsa üli körül a nagyszerűen terített asztalt. A szigorúan rituális menüt a melletttem ülő Fried Ábris szellemessége fűszerezte. Talán a nyolcadik fogás lehetett, mikor átszólt Vermes Ernő gyárigazgatóhoz, ki vis-a-vis ült vele szembe. — Te Vermes — (aki tudvalevőleg igen magas fessz ember) eddig csak azt tudtam, hogy *66-os kalapot viselsz* de most látom, hogy *74-es gyomrod* is van. Óriási hahota fogadta kiszólását. A nagyszerű menüt, a háziasszony kedvességét nem írom le, mert félek, hogy ezzel olyan sokezer pártívet szerzek, akik mind a „terített asztalhoz” akar-nak ülni. Azok közül talán, kik mindíg a Sulchán-Aruch-ot kiáltják, mely tudvalevőleg „terített asztal” jelent. (A gyengébbek kedvéért) a mi *Wasserstromunk* volt az egyetlen mizrachista, aki résztvett az ebéden. Így ő mondta el a mezument. *Ő volt a legvallásosabb...*

Feuerstein Kálmán. Revizionista. Sőt Revü-cionista. Ő a mozgalom 10 esztendő fenegyereke.

A Mizráchi jeruzsálemi központja Gross M. urat küldte ki ezen kampány sikeres levezetésére. Kérünk mindenkit, kinek Erecjiszraél szívügye és aki súlyt helyez arra, hogy Ős-uj hazánk a Tóra szellemében épüljön fel, legyen segítségünkre, hogy ezen alap pénzügyítése minél szebb és minél eredményesebb legyen.

Ez fogja bizonyítani, hogy Erdély zsidósága a Mizráchi gondolat mellett áll.

Eddig a következő összegek lettek Nagyváradon fenti alapra befizetve:

Nussbaum Sámuel 2500 lei. Wasserstrom Sándor 2500. Grünberger Ignác 1000. Rippner Testvérek 1000. Horovitz Dániel 1000. Dr. Weimann Jenő 500. Mihelyfi Kandel 500. Stern Simon 500. Molnár Károly 500. N. N. 500. Dentsch Ignác 500. Hitter Lajos 500. Lebovits Hugó 500 lei. N. N. 1 font. Epstein Samu 500. Guttman Lajos 500 Silbermann József 500. Spitz Sándor 500.

A további és kisebb adományok lapunk legközelebbi számában kerülnek kimutatásra.

Nem lehet egy fél órát anélkül konferenciázni, hogy ne szólna közbe. Brigadéros, mert a dési helyőrségen, ő szervezi az erdélyi zsidó légiót. Lelkes ember! Tullelkes! Sokszor elragadtatja magát. Szint visz a tárgyalások menetébe. Tulsok szint. L'enfant terrible... fenegyerek...

Dr. Nobel Sándor. Ha az elnökségnek egyetem tanszéket állítanának fel, első professor lehetne. Így elnökölni még nem láttam. Egyszerűen zseniális. Ugy vezet a gyűlést, hogy egyetlen gyakorlott parlamenti vezér sem tudná jobban. Egy második Percel. Zsebkendőlobogtatással halálos ítéletet tudna megszavaztatni. Pedig egy ilyen konferencián mindenki egyéniség, mindenki figyel, mindenki

Első országépítőink

Nagyjaink politikai cionizmusa, Jehuda Halévi és Nachmanides korában
Írta: GOLDSTEIN MÓSE.

A zsidó nép, mint már oly sokszor ismét éle-tének egyik fordulópontján áll. Nemzeti életünk új időszakában élünk. Újból hallunk hangos éneket Juda völgyeiben. Az új chalucok azok, akik telve új reményekkel, fűve ősrégi-uj akarásokkal, ismét elindultak egy újabb talpalatnyi földet vértelen háboruban megváltani az enyészettől és a pusztulástól.

S most midőn érezzük, hogy ők, a mi országépítőink lelkeségében a mi szívünk dobbanása is visszhangzik, érdemes visszapillantást vetni történelmi nagyjainkra, akik mint mai chalucaink szintén uttörők voltak és a maguk idejében a maguk módja szerint ugyancsak feláldozták magukat Erecjiszraélért. Hogy reális eredményt nem érthettek el, nem rajtuk mulott, de hogy mi hivatkozhatunk történelmi igényeinkre, amely meggyőződésünk szerint sok ezer év óta egy pillanatra sem lett népünk által feladva, csakis ezen nagyjainknak köszönhető, akik akkor is elmentek Erecjiszraélbe lakni, amikor nem volt mandátum és Balfour deklaráció és csak kilátás sem volt arra, hogy a zsidóság valamely hatalom jóvoltából csak viszonylagosan is jól tölthesse ott életét.

Változatlanul hatott rájuk a régi és legősibb irodalom, amely a szeretet és vonzalom annyit jel-zőjét tudta alkalmazni ősi hazájára, hogy ezt egyetlen népnél sem találjuk. A Talmud telve van Erecjiszraél dicsőítő mondásokkal, amelyekben kijut az országnak, a népnek a dicséretből bőven.

A zsidóság legnagyobb dalosának a szavai „Szivem, óh keleten van és én itt vagyok nyugaton” a zsidó nép lelkének legigazibb megnyilatkozása. Ebből a nép örökös, soha nem szűnő reménye csendül ki, hogy még valaha örömben visszatérünk keletre, hazánkba. Mert a nemzet szive ősidőktől fogva mindig keleten maradt, Erecjiszraélben, a proféták, a makabéusok és őseink országában, de mi a nép, a nyugati végeken vagyunk széjjelszórva. Az örök zsidóság sohasem szűnt meghallani a Libánon cédrusainak susogását, a Jordán vizének gyöngyöző partraütődését. És lelki szemei előtt mindenkor a Jeruzsálem feletti kék eget látja.

Egy egész nép vágyakozása és áhítózása hazája és szülőföldje iránt, ami kicsendül a zsidóság két nagyjának, a nemzeti gondolat legősibb és legigazibb két harcosának R. Jehuda Halévi és Rabbi Móse ben Majmun írásaiból. Mert ezen nagyok nemzetiek voltak, anélkül, hogy ezen jelzőt mint újdonságot használták volna. Mert nemzeti érzésük hatalmas és magától értetődő volt, anélkül, hogy erről vagy okáról bárkinek is számot kellett volna adniok.

Visszatérésük Erecjiszraélbe oly áldozatkész-ségről tett tanuságot, amelyhez hasonlót a mai chalucaink között sem találhatunk. Sokszor évekig tartott, míg rettenetes hanyóadás vetődés után, számtalan életvesztéssel megbirkózva, betegségeket leküzdve gyalog, holtra fáradtan tudtak megérkezni Erecjiszraélbe, ahol borzasztó viszonyok vártak rájuk. Vad rabló népek között örökös életvesztély között élve, félnők kellett minden pillanatban mezelen életükért, ha már az életvesztély elmúlt fejük fölől, a borzasztó szegénység apasztotta az akkori jisuv számát. Belső

egy gondolkodó fő. Így elnökölni, valóságos tudomány. És a záróbeszéde retorikai remekmű. Könnyű valódi könnyek voltak, melyeket a meghatottsá-csált szemébe.

A hölgyek. A cionista hölgyek. Dr. Róth Dezsőné Temesvárról A WIZO országos elnöke. A váradai pályaudvaron elfűnt egy 100.000 lei értékű borböndje. Nagy csapás, hiszen összes toilettje benne voltak. De utiruhában is oly nagyszerű beszédet tartott, hogy mindenki elbűvölten hallgatta. Kitűnő asszony, lelkes okos. Magas intellektus, imponáló szép megjelenés. Ragyogó asszony, a WIZO ragyogó jövőjének letéteményese.

Reiter Linka Temesvárról, ki oly lelkes, hogy három szép gyereket hagyja otthon hogy jelen le-hessen a konferencián és oly szorgalmas, hogy a vonaton is horgol.

Dr. Hamburgné. Szorgalmas hallgatója a konferenciának — és férjének, ki a Hitachdut párt fej-Okos, bájos, szép asszony. És Noszin mérnök. Bájos jelenség. Weinberger Nándorné szorgalmas hallgató szintén, igen lelkes asszony. (Dr. Fischer József testvére, ahogy a kedves Dr. Fenichelné és a Dr. Weissné is!) Lelkes csendes hallgató Dr. Glasner Izsák felesége is, nem kevésbé Dr. Fischer József képviselő felesége.

A váradai Weiss Zsóka, a Somra parancsnok is ott volt és Beck Annus a bájos Aviva. De tudná mind elsorolni azt a sok-szép asszonyt és lányt?

Felejthetetlen impressziókat szerzett minden ottlevő delegátus. Ideálistának kell lenni ehhez és akik ott voltak valóban mindannyian azok is voltak. Néhány röpké epizód csak, az erdélyi cionisták kilencedik országos konferenciájáról...

Leitner Zoltán

és külső háborúk, örökös csatepaték a vadtörzsek hordái között, oly bizonytalaná tette ezen első chalucok életét, hogy igazi hőst volt az, aki huzamosabb ideig kibirta ott az életet. Azonban hata, mahazaszeretelük megédesítette legkeserűbb napjaikat és ez az érzés volt rájuk hatással, hogy zügelődés nélkül eltűrték a legtöbb külső és belső elgáncsol-törekvéseket.

Történekekben oly gazdag korunkban érdemelesz visszapillantást vetni az ősi zsidóság igazi hőseire. akiket mindenkor nevezhetünk a zsidó regeneráció első építészeinek. Ez R. Jehuda Halévi és Rámám. Ezuttal összegyűjtjük mindazon adatokat amelyek a hosszú évszázadokon keresztül számtalan történetíró feljegyzéseiben található. Mindezeknél a legtermészetesebb az, hogy Erecjiszraél és Isráel Tórája mindenkor két egymástól el nem választható fogalom. És talán az elődök ezen szellemi hőstette példái fognak szolgálni a késői utódoknak, akik akarásukban ezen nagyjaink nyomdokaiban haladnak (folytatása következik)

A bánffihunyadi rabbikongresszus

A bánffihunyadi rabbikongresszus hétfőn, január 6.-án lesz megtartva. A szétküldött meghívók a következő napirendet tartalmazzák: 1) Kultusz-törvény kérdése. 2) A hitközségek és központi irodák közötti konfliktus. 3) A sábosztartás ügye. 4) Anyakönyvi ügyek. 5) Indítványok. A hitközségek visszafajtott lélekzettel várják a kongresszus eredményét, melytől a zilált viszonyok konszolidációját várják. Egyik legfontosabb pontja a kongresszusnak az elnökválasztó kongresszus kiírása. A hitközségek pedig sem kételkedtek abban, hogy a néhány héttel ezelőtt lefolytatott bhunyadi rabbi konferencián üdvös és férfias határozatait, a most egybehívott rabbikongresszus magáévá fogja tenni. Ezen reményben függesztették fel a hitközségek a Köz-ponti Iroda ügyében megkezdett erélyes akciójukat. A hitközségek szívből óhajthatják, hogy az akció folytatása fölöslegessé váljék. Ez tisztán a rabbikongresszustól függ. Tudomásunkra jutott, hogy bizonyos érdekelt körök a féltett pozíciók megtartása érdekében az ismert módon mozgólódást fejtenek ki. Az erdélyi ortodoxiát meg kell menteni az életnek, a jövőnek. Nem hihetjük, hogy rabbijaink hitközségellenes politikát folytatnának. Nem hihetjük, hogy rabbijaink *legjobb meggyőződésük ellenére egy bizonyos kőrhatalom és érdekpolitikájának szekerét tolnák!* Nem hihetjük, hogy az oly erélyel, intelligenciával és szent zsidó lelkesedéssel megkezdett akció a kompromisszumok és félelmezések posványába fulladjon. Nem akarjuk hinni, hogy a szép kezdet után el lehessen mondani: a hegyek vajdu-nak és egy kis cincogó egér születik. Zsidó meggyőződésünk más eredményt akar remélni!

HIREK.

Felölös szerkesztő: WASSERSTROM SANDOR.

A "Népünk" cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Naptár 5690.

Péntek: Tévész 3, január 3.

Szombat: Tévész 4, január 4.

Szombat bejövetele:

üzlet bezárás 4.30

gyertyagyújtás 4.35

Istentisztelet kezdete 4.40

Szombat kimenetele 5.40

Felhívás lapunk előfizetőihez!

Felkérjük lapunk mindazon előfizetőit, kik az előfizetési díjjal hátralékban vannak, hogy hátralékos előfizetési díjaikat nehéz pénzügyi viszonyainkra tekintettel kiadóhivatalunkhoz haladéktalanul átutalni szíveskedjenek, mivel csak úgy teljesíthessük zsidó kötelességünket.

Paneth Jecheszkel dési főrabbi halála. Paneth Jecheszkel Dés országos híri főrabbi, aki a romániai zsidó hitélet egyik legkiválóbb vezető egyénisége, kedd reggel kilenc órakor, kidőlt az élk sorából. A dési főrabbi elhunyt, akinek Erdély különböző városaiban sokezer tanítványa és tisztelője él, mindenfelé általános mély részvétet és megdöbbenést váltott ki. Paneth Jecheszkel 1870-ben született. A világhírű Paneth család leszármazottja. Apja néhai Paneth Móse szigorúan vallásos nevelésben részesítette. Tíz éves korában világhírű rabbikkal folytatott már Paneth Jecheszkel tamudi vitákat, tizennégy éves korában megnősült, tizennyolc éves volt, amikor először megválasztották rabbinak, majd apja halála után elfoglalta a dési rabbiszéket.

תנצ"ה

Nussbaum Imre tragikus halála. A nagyváradi zsidó társadalom osztatlan részvéte mellett csütörtök délután temették el Nussbaum Imrét, Nussbaum Sámuelnek az erdélyi Mizráchi szervezet elnökének és a E. Zs. N. Sz. társelnökének korán elhunyt fiát. Nussbaum Imre az elmúlt évben Párisban folytatta tanulmányait, ahol pár hónappal ezelőtt súlyos infekciót kapott, amely egészségét alapjában rendítette meg. Az alig 21 éves fiatalember abba kellett hagyja tanulmányait. Hazajött és azóta állandó orvosi kezelés alatt állott. A szerencsétlen szülőlk semmilyen áldozatot nem kímélve, külföldi professzorokkal kezeltették hosszabb ideig gyermeküket, a gyilkos kór azonban egyre hatalmasabb mértékben lett urrá a fiatal szervezeten és Nussbaum Imre állapota pár nappal ezelőtt válságosra fordult és kedden meghalt. A súlyosan súlyított családdal szemben Erdélyszerte általános részvét nyilvánult meg. A temetésen Nagyvárad egész zsidó társadalmának jelen volt. Nussbaum Imrének elvesztése a váradi Zeirei Mizrachinak is súlyos csapást jelent, mivel általa egyik igen képzett tevékeny, nagyra hivatott tagja életpályája tört el élete tavaszán és veszett el a vallásos alapon álló zsidó nemzeti mozgalom számára. יהא זכרו ברוך

מורדי ראש ובצער עמוק הננו עומדים

על יד קברו הרענן של חברנו היקר

יודא נוסבוים ז"ל

שנקטף בדמי ערומיו.

תנחומים למשפחתו האבלה

בשם ועד צעירי המזרח בארבעא

משה יוסט

משה נימן

A sovjet és a vallásos zsidók. London ITA 1929. dec. 30. A lordok házában Lord Melchet, a Sovjet diplomáciai összeköttetése újból való felvételének tárgyalása alkalmából szóváltotta a vallásos zsidók üldözését. Ez alkalommal követelte a lordok házában, hogy hassanak a sovjetkormányra abban az irányban, hogy hagyja abba a zsidóüldözéseket saját hazájában, mert a zsidó közvélemény amugy is megvan róla győződve, hogy a palesztinai zavargások elidézésében, ha nem is direkt, de indirekt a sovjetnek is része van. Egyes arab-barát lordok nagy ellenmondással fogadták Lord Melchet kijelentését, de így is ez nagy hatást gyakorolt az ott megjelent lordokra.

A Jeruzsálemi főrabbinátus felterjesztésére három rituálisan ellenőrzött katonai kísérettel a Hebronban levő harminckét tóra-tekerceset, auton Jeruzsálemben szállították, hogy mindaddig megfelelő biztonságba helyeztessenek, míg az ottani arab-zavargások be nem fejeződnek. A tóra-tekercesek mindaddig a hebroni rendőrség felügyelete alatt állottak.

A lengyel antiszemitizmus. Varsóból jelentik. A Sejm költségvetésének tárgyalása során, J. Grünbaum a Zsidó Club elnöke hosszabb beszédet tartott. Szónok a költségvetést bírálva, megállapította, hogy az adó teher legnagyobb részét a zsidók viselik és az adóprés borzalmas szigorral különösen a zsidó elemmel szemben működik; bizonyára egy eszköz azon cél elérése érdekében, mely a zsidó gazdaság teljes tönkretételében tendál. A zsidó számára az államhivatalokba való bejutás lehetetlen, zsidó kereskedők és iparosok nem élveznek állami hitelt és a kormány nem segíti a politikájának következtében tönkrement zsidókat, csak külföldön hirdeti a kormány a zsidó barátságot. Igen gyakran állítják a zsidó állami tisztviselőket a következő dilemma elé! „Vonulj vissza vagy keressz felki!” Amerikában természetesen, hol a kormány vigyáz arra, hogy a hitele ne csökkenjen, másképp festik a dolgot. Az igazság azonban az, hogy minden ami a háboru utáni időben a zsidó uccákban felépítve lett, azt az amerikai Joint-nak köszönheti és ahhoz a kormányok igen kevéssel járultak hozzá. Amidőn Grünbaum arról beszélt, hogy az igazság lassan külföldön is ismertté válik a zsidósággal tanúsított bánásmód által, nagy tumultus keletkezett. Kiáltások és szitkok röpöködtek Grünbaum felé: Menjen Palesztinába! melyre Grünbaum a következőképp reflectál: „Ami az én személyemet illeti rövidesen teljesíteni fogom kívánságukat”. A vita további során élénk és heves kontraversiára adott okot Grünbaum képviselő és Gladovsky belügyminiszter között, a rendőrségi bánásmód tárgyalása. Grünbaum élesen kikelt a rendőrségi brutálitások ellen. Elpanaszolta, hogy saját fiát, kommunista gyanu alatt elfogták, megverték és különböző torturák alá vették, miközben az orrába vizet pumpáltak. A belügyminiszter a rendőrségi jelentést mutatva, mely ezt tagadta, mire Grünbaum erre azt kiáltotta: „A rendőrség hazudik.” Vonjon a belügyminiszter ezen állításomért felelőségre, én nem fogok képviselői immunitásommal védekezni.

A haifai kikötő építése. Jeruzsálem (I.T.A.) 1929 dec. 30. Egy hivatalos komunüké közli, hogy a Haifai kikötő előmunkálatai óriási lépésekkel halad előre. Ezévi szeptember 15-ike óta beérkezett Haifában kerekén 1.800.000 tonna gép és technika anyag, több mint 5 mérföld provizorikus vasúti sín lett lerakva, lokomotívházak, lakatos és asztalos műhelyek, szénraktárak, víztankok, robbanószerdepot stb. nőtt ki máról holnapra a földből. Rövidesen megkezdődnek a tényleges munkálatok.

A Keren Hajeszod novemberi bevétele. Jeruzsálem. (I.T.A.) 1929 Dec. 30. A Keren Hajeszod főirodájába november hó folyamán Jeruzsálemba 19.385 angol font érkezett be. Ezen összegből Amerika (UNIO) 3512 fonttal vett részt. A Keren H. összevételei annak alapítása óta tulhaladta ebben a hónapban a 4 millió fontot.

Turista forgalom Palesztinában. Jeruzsálem (I.T.A.) 1929 Dec. 30. Jeruzsálem kormányzója kijelentette a nagy hajóstársaságok képviselői előtt, hogy a turisták, akik Palesztinát akarják megátogatni, minden félelem vagy gondolkodás nélkül mehetnek azt. A kormány a teljes felelőséget magára vállalja úgy élet, mint vagyonbiztonságuk tekintetében. A hajóstársaságok információja szerint az idén a turistaszemben közel 12000 turistára lehet Palesztinában számítani.

Elloptak 18-ára virradó éjjel a tövisi állomáson egy kézikoffert, mely egy táleszt valódi ezüst pitykés átoroval, 2 pár tefilint, egy strájmilt és selyem kaftánt tartalmazott. Nyomravezető jelentse Paneth rabbinak, Alba-lulia, vagy a tövisi rendőrségnek.

A Zsidó Nemzeti Alap új földvásárlása. Jeruzsálemből írják nekünk. Ismeretes, hogy Délafrika zsidói határozatot hoztak, amely szerint kötelezik magukat, hogy egy éven belül a Keren Kájemet javára 75.000 angol fontot fognak egybegyűjteni azon célból, hogy ezen összegért a Keren Kájemet egy összefüggő nagyobb földterületet vásárolhasson naranccsültvények számára. A múlt hó végén érkezett be innen az első átutalás 11.000 fontról, amelyért tizenegyezer dunam földet vásárolt a Nemzeti Alap Telaviv közelében a Saronai völgyben. Ugyanott biztosította magának az alap, hogy a tovább befolyó pénzekből ezen területekhez nagy földsvókat lehessen hozzávásárolni. Ezen vásárlás már azért is öröndetes, mert a zavargások után az első földvásárlás Palesztinában.

Szenzációs **olcsó** áron legto-kélelesebb **rádiókészülékek,**
alkatrészek és akkumulatortöltés
Lej 15, — 25, — 35 árban
RAJZ ANTAL és Fia Str, Alex. (Teleki-u. 2.)
Telefon: 512.

Hirdessen a „Népünk”-ben

EGYESÜLETI HIREK

M. Gross a Mizráchi világ organizáció kiváló vezére, fáradságot és időt nem kímélve, cseh-szlovákiai turnéja után megkeresi Erdély minden nagyobb zsidó centrumát, hogy a Szentföldön nagy nélkülözésben szenvedő vallásos intézményeink támogatására felrúzza Erdély zsidóságát. A nagyváradi zsidóság elismerő áldozatkészség után tegnap távozott el körünkből, hogy önzetlenül folytassa a kérés röögös utját a mi palesztinai vallásos intézményeink alátámasztására és a Keren Erec Jiszrael sel Hámizráchi utján felhossa azon anyagi támogatást, mely ezeknek létét továbbra is biztosítsa. M. Gross pénteken érkezik Kolozsvárra, hol este 8 órakor előadást tart, a Ceiré Mizráchi péntek esteli Oneg Sábáth összejövételének keretében. Szombat este fél kilenc órakor a clujji R. K. gimnáziumban az ifjuság Chanuka ünnepélyén, nagy ünnepi beszéd keretében fog foglalkozni a nemzeti alapon álló vallásos zsidóság problémáival.

Chanuka est Szatmáron. A szatmári Ceirei és Ceiroth Mizrachi csoportja Dec. 28-án ugy anyagilag, mint erkölcsileg szépen sikertült Chanuka estélyt rendezett. A műsort Dr Fischer József magas nívójú, ünnepi beszéde vezette be, melyet a hallgatóság nagy tetszéssel fogadott. Markovits Jolán zongora kísérete mellett, Spiegel Magda, Moskovits Edith, Klein Klári és Moskovits Ila, Movet „Petite Simphonie” hegedű kvartett adták elő. Kováts Jolán zene tanárnő betanítása, az előadás finomsága és fejlett muzsikáltságáról tett tanubizonyosságot. „Es dacolnak a lángok” című 1 felvonásos dramát Friedländer Félix, Feig Lázár, Dávidovits Jenő, Kurlender Andre, Neibauer Samu, Mose Jáár és Schwéd Andor vitték sikerre. „Dés benken” című zsargon ének-triót, Jáár József, Jáár Mose és Klein Joél adták elő óriási siker mellett, — az előadáshoz stílusosan simult Spitz Gabi avatott zongorakísérete. — Mirjám Klein Csernichovszky, „Chanuka est” című fantáziáját szavalta el, ugy ennek előadását, mint Klein Mirjám behízelgő orgánumát szünni nem akaró tapsokkal honorálta a közönség. — Az estély fénypontja Mezei Béla: „Koszél Hámároví” című 1 felvonásos drámája volt — a Tünnemény szerepében Sára Nachmáni, dekoratív megjelenésével és természetes modorával meghódította a közönséget. — Eliezer nehéz szerepét Kurlender Ede játszotta nagyszerű drámai erővel és alakítással. — A gazdag műsor befejezését „Des ausgehingertes Kellner” című zsargon vigjátékot Bergfeld Izsó, Farkas Sámuel és Hartman József vitték sikerre. — A Conferancier szerepét a váradi Friedländer Félix töltötte be nagy sikerrel. A rendezés munkája Darvas Ernő színész avatott kezét dicséri. — Az estély a Hatikva akkori mellett ért véget és a nagyszámú közönség egy felejt-hetetlen est emlékével távozott. *Ordentlich Victor.*

A nagyváradi Brit Hánóár Hamizráchl Chanukaünnepélye. A Brit Hánóár Hámizráchl január 4-én szombaton este 8 órakor nagy zártkörű chanukaünnepélyt rendez a zsidó fiugimnázium rajztermében. A Poáloth — Ceiroth — Ceiré — Poálé Mizráchi és Bné Akiba csoportok tagjai felkérletnek, hogy a belépésre jogosító teajegyvet a csoportvezetőknél vegyék át. Mindazon tagok, akik adományokat ajánlottak fel a bufethez, felkérletnek, hogy legkésőbb péntek délutánig jutassák fel az Ullman palotában levő helyiségünkbe.

Talmud előadás Szombat délután 3 órakor a Ceiré-Mizráchi talmudelőadást tart. Előadó: Eisner Emil. Kérjük a tagok pontos megjelenését.

A kolozsvári Ceiroth és Ceirei Mizrachi Chanuka estélye. Lázasan készül a kolozsvári Mizrachi ifjuság a január 4-én megtartandó Chanuka estélyére. Az előjelekből ítélve, ezen estély a szezon legsikerültebb zsidó kulturestélye lesz. Az estély fél 9 órakor a rom. kath. gimnázium dísztermében (Farkas ut 2.) lesz megtartva a következő műsorról: 1. Himnusz 2. Uj Ceiroth Mizrachi felavatás, 3. Prolog, elmondja Menzel Tusi, 4. Eli lama azavtani, Die Nevion, Énekli Rabecz főkantor, zongorán kíséri Rabecz Rózsika, 5. Chanukamécnes Rozenfeld Moristól, szavalja Menzel Helén, 6. Tartini: Variationen über ein Thema von Corelli, Fibion: Poeme, Lecclair: Sarabande und Tambourin, hegedűn előadja Wald Herman, zongorán kíséri Wald Renée, 10 perc szünet, 7. Ünnepi beszéd, tartja Ullmann Andor, 8. Chanukaest Csernichovskytól, szavalja Glück A. 9. Mandolinon játszik Mezei Sándor, 10. Operaáriák, énekli Löwi Leopold, zongorán kíséri Blum Ilus, 11. Bojbereki chanukaest Mezei Bélától, szereplők Rachel — Gross Lea, Léb Juda — Slamo Zámroni, David — Léb Hilél, Slojmi — Weil Albert, Rabbi — M. Jákov, Örmester — Rosenberg L. Káplár — Rosenberg Sándor, Gabriel — Nota Lájbi, 12. Hátikva. Konferál: Isráel Henrik.

Kézimunkáját csak is az

ELYSEEBEN vásárolja

ORADEA, Bulv. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 7.

Nagyjaink humora és szellemessége.

Gyűjti és sajtó alá rendezi: **CHEBER HÁKÉNI.**

A beérkezett adatokat sorrendben közöljük. S minthogy elsősorban a legérdekesebbeket dolgozzuk fel, tisztelettel kérjük olvasóinkat gyűjtsék össze az ezen rovat alatt hozható szellemes eseteket, hogy azt itt közzétehesük. (szerk.)

A váradi hitközségi elnök ereje.

Néhai idősb. Ullmann Izidor váradi hitközségi elnökségének idejében történt. A mai Zárdaucsa-templom épülőfélben volt és amint az természetes is, szombaton és zsidó ünnepnapokon az építés munkálatait szünetelték. A régi Nagyvárad egyik építész Rendes Vilmos vezette az építkezést és mint-hogy nemcsak, hogy vállaltalan volt, hanem tradicionálisan asszimiláns volt, sehogy sem barátkozott meg a gondolattal, hogy hetenként egy nap helyett két napig szüneteljen a munka. Természetes, hogy a hitközségi elnököt állandóan újabb beadványokkal zaklatta, hogy a nagy ünnepekre nem lesz kész az építkezés, csakis a szombat szünet miatt.

Öszre járt az idő. Közeledtek a nagy ünnepek. Rendes építész ijedten szaladt az elnökhöz. Mi lesz most, a nagy ünnepek a szombat és vasárnapon kívül újabb két napot rabolnak el tőle. Egész kétségbeesve panaszkodott, hogy nem fogja tudni a munkát befejezni.

— Mit tehetek én, kérde az elnök?

— Tudom én, hogy a zsidók között nagy ember. Vigye keresztül, hogy a zsidó újév szombat és vasárnapon legyen megünnepeelve.

Történetesen abban az évben tényleg szombat és vasárnapra esett Roschháson. De Ullmann nem szólt erről egy szót sem, hanem komoly arccal mondta, — Majd próbálok valamit tenni. Ugyanis néhány nap múlva nagygyűlésünk van Pesten, ha lehet, ott keresztül viszem. De egyet kikötök magamnak. A legnagyobb titokban kell tartani ígéretet.

Rendes építész boldogan távozott és erről több szó nem esett. Elérkezett a Roschháson szombatja. Rendes, aki akkor közel lakott a zsidótemplomhoz, csodálkozva látja a hívek felvonulását, ami egyáltalán nem úgy néz ki, mintha szombat lenne. De türtözteti magát. Másnap ismét látja, hogy a zsidók nagy tömegekben vonulnak a templomok felé. Dél felé már nem bir magával, odasomfordál a templomudvarhoz és egyik lézengő fiutól megkérdi, hogy milyen ünnep van ma. — Hát újév van, feleli amaz a világ legtermészetesebb hangján.

Ez már sok volt Rendesnek, tovább nem bírta. Azonnal elietett a kávéházba és elbeszélését azzal kezdte:

— Azt, hogy Ullmann Izidor nagy ember azt tudtam, de hogy az egész zsidóságnak betudja beszélni, hogy mikor ünnepeje az újévet, azt nem is mertem remélni...

R. I.

Csak a kutyák nem hisznek Mesiás eljövételében.

Néhai nagy Rabbi Móse Szóferről a Chászám Szófer szerzőjéről mesélik a következő anekdotát.

Volt Pozsonyban egy közismert vállaltalan zsidó, aki minden alkalmat megragadott, hogy a nagy Gáont bosszantsa. Egy alkalommal felkereste a Rabbit és kijelentette előtte, hogy hajlandó előtte bizonyítani, hogy a Mesiás soha sem fog jönni. Erre a Rabbi nem akarván ráállani a vitára, azt mondta, hogy bármilyen bizonyítékkal jön, ő meg marad meggyőződése mellett, tehát a vita fölösleges. Nem akarván ennek az embernek alkalmat adni arra, hogy őt kedvére bosszanthassa. Azonban a mi emberünk nem tágitott.

A Chászám Szófer látva, hogy nem boldogul vele, így szólt — Tudod mit, mesélek neked erről egy ismert mesét.

Egyszer volt egy róka. És amint a mesében szokásos, találkozott egy varjuval, amelyik fenn ül egy fa tetején és lopott sajtot majszolt. A róka mindig éhes, tehát erre a sajtra is megéhezett.

— Varju testvér, adj nekem egy kis sajtot, nagyon éhes vagyok.

— Hogy gondolsz olyat, én nem vagyok testvéred, te nekem a legnagyobb ellenségem vagy.

Hogy beszélsz ilyet, hisz megjött a Mesiás? S akkor az oroszán barátkozik a gödölyével és az összes ellenségek testvérekké válnak.

— Hát honnan bizonyítod nekem, hogy megjött Mesiás, kérde a varju gyanakodva.

— Gyere le a fáról és akkor meggyőződsz arról, hogy igazat mondok.

A buta varju már-már elhatározta magát, hogy lerepül a rókához, amikor messziről nagy csaholással egy kutya rohan elő. A róka esztévesztve elfut.

— No mi van a Mesiással, miért szaladsz el a kutya elől?

— Mesiás tényleg megjött, kiált vissza a róka, de a kutya nem akarja elhinni...

G. Chás.

A türelem netovábbja.

Rabbi Sámuel Salant, Jeruzsálem nagy rabbija, tudva levő, hogy rendkívül szellemes volt, de emellett szerény volt és tudott a nép nyelvén beszélni.

Egy alkalommal din-tóra ügyben egy nagyon makacs és bárdolatlan féll akadt dolga, aki egyik heves kifakadásában így szólt:

— Rabbi, a lakásának ablakait befogom verni, ha...
— S én azt hiszed, nézni fogom és hallgatok?
— Mit tehet?
— Hogyan, hát mit tegyek? Elhivatom az ügyest...

POSZTÓ ENGROS

Legolcsóbb bevásárlásiforrás

HAVAS & GRÜNFELD, ORADEA
Strada Avram Iancu 8
Kicsinyben, eladás engros árakban
csakis készpénz ellenében.

Mindennemű **BIZTOSÍTÁST** ugymint:
Élet-, Tűz-, Betörés-, Baleset-, Üveg-,
Szállítmány- és Autó-biztosításokat
kartellen kívüli **legkedvezőbb** feltételekkel vállalja
WEISZ KÁLMÁN
ORADEA, PIATA MIHAI VITEAZUL 8.
TELEFON: 986.
„AZ ANKER“
Ált. román bizt. társ. erdélyrészi speciál
FŐÜGYNÖKSÉGE
Ügynököket minden városban magas jutalékkal alkalmazok.

M. ÁBRAHÁM kendőáru és
szövőfonalak
nagyban és kicsinyben
Oradea, Piața Mihai Viteazul 5.

Tűzifát legolcsóbban
szállít
ZIMMERMANN MIKLÓS
Templom-tér 8. Telefon: 250.

Felhívás!
T. olvasóink figyelmébe!
Ha megbízható tisztán kezelt orth. **kóser**
liba **hust** és **zsirt** jutányosan
akarnak vásárolni keressék fel
Klein huscsarnokát
Kapucinus-ucca 6 sz.
Vendéglősök és viszont eladók nagy ár
kedvezményben részesülnek. Szétküldés poszt-
tán és vasuton.
Kérem vigyázni a címre

ÉRELMESZESÉDÉS. LÉGCSÓHURUP ellen 6-8 héten
át minden étkezés után megiszunk egy decilitert
a magas jód tartalmu **Cigelkai „LAJOS“** vizből.
GYOMORÉGÉS, SAVTULTENGÉS és GYOMORFEKÉLY ellen
a jódos, sós hydrocarbonatos **Cigelkai „ISTVÁN“**
vizből. (Már egy deciliter István-víz rögtön meg-
szünteti a gyomorégést.) Váradon ugy a Cigelkai
„LAJOS“, mint az **„ISTVÁN“** gyógyvizek Janky Antal
Utóda és ifj. Popper előkelelő cégeknél kaphatók. Ren-
deléseket felvesz: **Fischer Emil** ügynökség, Telefon:
9-62. Főlerakat Cigelkai jódos gyógyforrások vezér
képviselője: **Arineș, (Egerhát) Jud. Sălaj.**

BRAUN ARNOLD Központi fűtés, vízveze-
ték és bádigos mester
CALEA VICTORIA 20.
Telefon: 5-57.
Állandó raktár mindenféle felszerelésekből.

Olcsó tűzifa

I. száraz cserhasáb . L. 390 || I. száraz bükkhasáb . L. 370
I. száraz gyertyánhas. L. 380 || I. száraz dorongfa . L. 330
Ezen árak méterenkint a telepen értendők
Házhoz szállítás méterenkint 30 Lei
Vulcan-fatelep Ugyanitt cser, gyertyán és bükk
fa felvágott állapotban is kapható
Nagyplactér Közraktár mögött. Telefon 632

ÜGYES! AKVIZITÖRÖKET,
INKASSÁNSOKAT
magas jutalékkal
keres a
NÉPÜNK
kiadóhivatala

WEISZ E. ZSIGMOND férfiszabó üzletét
Rákóczy-ut 6 sz. alá Orsolya zárda épületbe helyezte
át, Apolló drogériával szemben.
A legnagyobb divatkreációk elsőrangú kiállítására Angol és Skót szöve-
tekből. — Aki szépen s jól akar öltözködni, minden igényét olcsón ki-
elégítheti e cégnél.
WEISZ E. ZSIGMOND
Oradea, Bulv. Reg. Ferdinand 6.

Újévi ajándékul
minden vevőnek adok
INGYEN
1 drb. necessaire bőröndöt
HARTMANN Bőröndáru-gyár
GYÁRTELEP: Szacsavay-u. 18. ÜZLET: Reg. Ferd. 1.

Acéllemez üzlet **REDŐNYÖKET**
Esslingeni ablak
a létező legjobb kivitelben és legolcsóbb
árban készítünk és szállítunk!!
ÁRAJÁRLATTAL DIJTALANUL SZOLGÁLUNK.
Halász Testvérek Redőny és
lakatosárnygár
Oradea, Str. Cogălniceanu 16.
Telefon: 364.

Egyesült Rum és Likörgyár R.-T.
Oradea, Str. Nicu Filipescu (Szarvassor) 7.
Mindennemű szeszes
italok legolcsóbb
beszerzési forrás
Telefon 10-44
Fiókküzet:
Piața M. Viteazul
Nagyplac-tér 11/a
Telefon: 10-48.

Az uri közönség figyelmébe!
HACKMAYER URI SZABÓ üzletét
áthelyezte Bémer-tér 2 alá.
Apolló mozgó mellett.

Naponta friss élő ponyt
Ara kgrként Lei 80.
HALCSARNOK
Piața Mihai Viteazul 5. GOLDRING-nál

Legszebb és legolcsóbb
csillárok kaphatók
ELECTRICA-nál
Bulv. Regele Ferdinand 10.